

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO
PANEVĖŽIO TECHNOLOGIJŲ IR VERSLO
FAKULTETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VADYBA
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: prof. dr. Irena Bakanauskienė

Grupės nariai: prof. dr. Ilona Skačkauskienė

Eglė Seiliūtė-Žukauskienė (studentų atstovas)

Vilnius
2019

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Vadyba
Studijų krypties grupė	Verslo ir viešoji vadyba (L)
Studijų kryptis	Vadyba (L02)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m.), iššęstinė (4,5 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Verslo vadybos bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalias	10
2.4. Materialieji ištekliai.....	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
2.6. Programos vadyba	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
III. REKOMENDACIJOS	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	20

I. ĮŽANGA

Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė vertino KTU Panevėžio technologijų ir verslo fakultete (toliau – KTU PTVF), ketinamą vykdyti studijų programą „Vadyba“ (toliau – Programa). Grupės darbą koordinavo ir jos vizito į KTU PTVF metu dalyvavo SKVC Studijų vertinimo skyriaus patarėja Aušra Leskauskaitė. Ekspertų grupę sudarė 3 nariai: prof. dr. Irena Bakanauskienė (vadovė), prof. dr. Ilona Skačkauskienė, Eglė Seiliūtė-Žukauskienė (studentų atstovė).

Pagrindinis išorinio vertinimo tikslas – atlikti ketinamos vykdyti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi KTU PTVF pateiktais dokumentais: „Ketinamos vykdyti studijų programos aprašu“ ir vienuolika jo priedų bei 2019 m. gegužės 17 d. ekspertų vizito į KTU PTVF rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Atliekant ketinamos vykdyti studijų programos dokumentų analizę, vadovautasi I pakopos universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais Lietuvos Respublikos teisės aktais, „Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika“ (toliau – Metodika) [patvirtinta SKVC direktoriaus 2013 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-23], kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2019 m. gegužės 17 d. ekspertų grupė nuvyko į KTU PTVF. Puikiai organizuoto vizito metu ekspertai susitiko su KTU PTVF administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, susipažino su ketinamai vykdyti studijų programai aktualia materialine baze (auditorijomis, biblioteka bei specializuotomis laboratorijomis). Vizito pabaigoje, po ekspertų grupės pasitarimo, KTU PTVF administracijos atstovai, Programos dėstytojai bei socialiniai partneriai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2019 m. birželio mėn. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą su rekomendacijomis, į kurias Programos rengėjai turėtų atsižvelgti per 10 darbo dienų nuo išvadų projekto gavimo dienos ir pasisakyti dėl faktinių klaidų, pastebėtų išvadų projekte. 2019 m. birželio 21 d. ekspertų grupė gavo Programos rengėjų pateiktus Programos pataisymus pagrindžiančius dokumentus. Ekspertų grupė su jais susipažino ir pateikia galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos poreikis nacionaliniu lygmeniu yra pagrįstas Lietuvos aukštųjų mokyklų panašių studijų programų analize, o regioniniu ir aukštosios mokyklos lygmeniu diskusijų su verslo, savivaldos ir švietimo įstaigų atstovais bei darbdavių, taip pat moksleivių – potencialių studentų apklausos rezultatais, ir susietas su absolventų karjeros galimybėmis. Vis tik, ekspertų grupės nuomone, akcentuojant pardavimų vadybininkų poreikį regione stokojama pagrindimo, ar tikrai tokiems specialistams reikalingas aukštasis universitetinis išsilavinimas.

Ketinama vykdyti programa nedubliuoja regione veikiančios kolegijos vykdomų studijų programų ir KTU Ekonomikos ir verslo fakulteto programų, papildo KTU bakalauro studijų programų portfelį. Programa, anot rengėjų, yra orientuota į vadybos funkcijas, verslo ir gamybos skaitmenizavimo sprendimus.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai dera su aukštosios mokyklos misija – “teikti moksliniais tyrimais grįstas tarptautinio lygio studijas, kurti ir perduoti žinias bei novatoriškas technologijas darniai valstybės raidai ir inovacijų plėtojimui, formuoti atvirą talentus ir lyderius įkvepiančią kūrybinę aplinką” – ir strategija, kuri yra nukreipta į atsakingumo visuomenei ir šaliai stiprinimą, konsoliduojant veiklas žmogaus gyvenimo kokybei gerinti ir valstybingumo raidai spartinti.

Programos apraše nurodomas tikslas – parengti vadybos bakalaurus, disponuojančius teorinėmis valdymo žiniomis ir gebančius analizuoti mikro ir makro įmonių aplinkas, vertinti ir identifikuoti vadybos problemas, siūlyti tvarius valdymo ir racionalaus išteklių panaudojimo sprendimus, kurti bendradarbiavimu paremtus santykius su suinteresuotomis šalimis ir vystyti vadovavimo kompetencijas. Tokia Programos tikslo išraiškos forma neatskleidžia, kokį specialistą siekiama parengti – gebantį vertinti ir identifikuoti vadybos problemas (vadybos kaip mokslo apie valdymą?) ar vis dėlto siekiama, kad absolventas išmanytų įmonės valdymo procesus.

Taip pat pasigendama tikslo sąsajos su Programos turiniu – kaip absolventai neturėdami tvaraus vystymosi dalyko gebės “siūlyti tvarius valdymo <...> sprendimus”. Tiesa, Programoje kaip alternatyva yra siūlomas *Darna* vystymosi dalykas, tačiau studentams nepasirinkus šios alternatyvos nebus įgytos atitinkamos žinios ir išugdyti įgūdžiai, o tuo tarpu tikslas yra bendras visai Programai.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti pagal „Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikoje“ išskirtus penkis pagrindinius elementus: žinias ir jų taikymą, gebėjimą vykdyti tyrimus, specialiuosius gebėjimus, socialinius gebėjimus, asmeninius gebėjimus, tačiau apibrėžtus numatomus studijų rezultatus reikėtų peržiūrėti ir koreguoti formuluotes nurodant kontekstą. Pavyzdžiui, “žino ir taiko vadovavimo ir lyderystės teorijas, komandinio darbo principus, derybų ir konfliktų valdymo technikas” nenurodoma, kokių tikslu arba kam tos žinios bus taikomos. Koreguotini ir vartojami terminai, pavyzdžiui, “geba parengti tyrimo dizainą”. Vadybos moksle yra vartojami tam tikri terminai, tokie kaip tyrimo metodai, metodika, metodologija, kas turima omeny vartojant “tyrimo dizaino” sąvokų derinį, lieka neaišku. Naujų terminų vartojimas turi būti aiškiai pagrįstas, argumentuotas, kitu atveju reikėtų vartoti įprastą terminiją.

Programos turinys iš dalies dera su iškelto Programos tikslu ir siekiamais studijų rezultatais. Atkreiptinas dėmesys, kad akcentuojama Programoje ugdomi rengiamų specialistų inovaciniai gebėjimai (pvz., Programos aprašo 4, 8 psl. ar C.2.: “geba generuoti inovatyvias verslo idėjas”) ir strateginiai gebėjimai (pvz., Programos aprašo 4 psl. ar E.1.: “geba kritiškai, kūrybiškai ir strategiškai mąstyti”), tačiau siūlomų studijuoti dalykų sąrašė nėra nei inovacijų valdymo, nei strateginio valdymo dalykų. Pastebėtina, kad inovacijų plėtojimas akcentuojamas ir šios aukštosios mokyklos misijoje. Pagal turinį ir Programos aprašą (žr. 6–9 psl.) Programa orientuota į specialiąsias vadybos funkcijas bei inovacinius gebėjimus (Programos aprašo 6 psl.), taigi inovacijų vadybos (ir strateginio valdymo) dalykas turėtų būti įtrauktas į Programos studijų dalykų sąrašą. Tuo tarpu kokybės valdymo metodai yra dalis kokybės valdymo sistemos, todėl Kokybės valdymo metodų dalykas dubliuoja Kokybės valdymo sistemos dalyką ir pirmasis galėtų būti integruotas į pastarąjį dalyką.

Sąsajos tarp Programos tikslo, Programos studijų rezultatų ir numatytų dėstyti dalykų pateiktos Programos aprašo 2 lentelėje. Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, Programos turinys ir suteikiama kvalifikacija iš dalies dera tarpusavyje – Programos pavadinimas yra *Vadyba*, tuo tarpu dalykai orientuoti į kokybės ir pardavimų vadybą, Programoje net nesiūlomas dalykas *Vadyba* (ar panašiu pavadinimu), kuris suformuotų aiškų supratimą apie vadybos teorijas, metodus, principus (siūlomas dalykas *Įvadas į vadybos studijas* turi visai kitą paskirtį, t.y., skirtas supažindinti su studijų krypties ypatumais, studijų programos turiniu, siekiniais, Programos logika, karjeros galimybėmis ir t.t. (žr. dalyko aprašo turinį ir Programos aprašo 22 psl.).

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Programos tikslo formuluotė nepakoreguota, nes, ekspertų nuomone, pakeistas vienas žodis (iš valdymo į vadyba) esmės nekeičia. Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, Programos studijų rezultatų formuluotės pakoreguotos pateikiant kontekstą. Kai kurie vartojami Programoje terminai pakoreguoti, tačiau išlieka nekorektiškai vartojamos dizaino (pvz., dalyko Darnus vystymasis apraše) ir modulio sąvokos.

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, iš dalies pakoreguotas Programos turinys, įvedant naują dalyką *Vadyba* (vietoj dalyko *Organizacinis dizainas*), siekiant, kad Programos turinys derėtų su Programos tikslais ir siekiamais studijų rezultatais. Ekspertų nuomone, Programos pavadinimas tik iš dalies suderintas su Programos turiniu – Programos pavadinimas yra *Vadyba*, tuo tarpu dalykai orientuoti į kokybės ir pardavimų vadybą. Tenka pastebėti, kad studentų inovacinius gebėjimus galima ugdyti tik jiems turint inovacijų vadybos žinių pagrindus (bazę), ko Programoje nėra suteikiama. Vizito metu ekspertų prašyta pateikti papildoma informacija apie dalykų sąsajas su pagrindinėmis vadybos funkcijomis taip ir nebuvo pateikta nei iki vizito pabaigos, nei iki išvadų pateikimo termino.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: Programa nedubliuoja regione veikiančios kolegijos vykdomų programų ir KTU Ekonomikos ir verslo fakulteto programų, papildo KTU bakalauro studijų programų portfelį. Programa bus vienintelė Šiaurės Lietuvos regione, kas turėtų fakultetui suteikti konkurencinį pranašumą lyginant su kitomis Šiaurės Lietuvos aukštosiomis mokyklomis.

Silpnybės: Programos tikslas turėtų būti suformuluotas korektiškiau, aiškiau atskleistos jo sąsajos su Programos turiniu. Koreguotini Programoje vartojami terminai. Programos turinys tik iš dalies dera su iškeltais Programos tikslais ir siekiamais studijų rezultatais. Programos pavadinimas ir Programos turinys tik iš dalies dera tarpusavyje – programos pavadinimas yra *Vadyba*, tuo tarpu dalykai orientuoti į kokybės ir pardavimų vadybą.

2. 2. Programos sandara

Programos sandara atitinka Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus, patvirtintus Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168. Programą sudaro 180 kreditų, 126 kreditų yra skiriami studijų krypties pagrindų dalykams, įskaitant praktinių įgūdžių formavimą (15 kreditų) ir baigiamojo bakalauro projekto rengimą (15 kreditų), 24 kreditai yra skiriami studijų krypties gilinimui, t. y. specializacijoms. 18 kreditų skiriama laisvai pasirenkamoms dalykų alternatyvoms; likusieji – 12 kreditų yra skirti bendriesiems universitetiniams dalykams.

Anot Programos rengėjų, Programa parengta taip, kad atskiri dalykai (moduliai) jungtųsi į nuoseklią žinių sistemą: pirmiausia dėstomi bendriniai dalykai, vėliau žinios ir gebėjimai plėtojami specializuotuose dalykuose. Pirmaisiais studijų metais orientuojamasi į bendrųjų žinių ir vadybos bei ekonomikos pagrindus, darbo su informacinėmis technologijomis bei matematikos žinių suteikimą; taip pat įsisavinamos pagrindinės studijų krypties žinios, orientuotos į organizacijos struktūros ir procesų valdymą. Antraisiais studijų metais gilinamasis į specialiasias vadybos funkcijas, studentai renkasi vieną iš dviejų siūlomų specializacijų ir toliau gilina pasirinktos specializacijos žinias ir ugdo atitinkamus gebėjimus.

Programoje numatyti dalykai yra orientuoti į numatytų studijų rezultatų ir Programos tikslo pasiekimą. Tačiau dalykų studijų rezultatai ne visada koreliuoja su Programos studijų rezultatais. Pavyzdžiui, dalyko *Įvadas į vadybos studijas* rezultatai turi atitikti Programos A2 ir E1 – E4 rezultatus (žr. 2 lentelę), tačiau dalyko aprašyme pateikiamas gebėjimas “Geba analizuoti pateikiamas vadybines situacijas<...>” priskirtinas B rezultatų grupei. Be to, studijų dalykų aprašai yra bendro pobūdžio (pvz., nepateikta kurie dalyko studijų rezultatai siejasi su kokiais Programos studijų rezultatais), kai kuriuose iš jų nėra nurodyta literatūra arba nurodyta, kad literatūra bus užsakyta.

Programos dalykų turinys iš esmės atitinka studijų rūšį ir pakopą, tačiau tik iš dalies leidžia pasiekti numatytus Programos studijų rezultatus. Kai kurių dalykų turinį būtina koreguoti. Pavyzdžiui, dalyko „Organizacinis dizainas“ temų dėstymo nuoseklumas neatitinka vadybos mokslo logikos, o „Įvadas į vadybos studijas“ temos apskritai koreguotinos (pvz., tema „Praktikų vizitai į paskaitas, pažintinės išvykos į įmones, įstaigas ar organizacijas” apskritai nepriskirtina temų kategorijai). Pokalbio su administracija ir Programos dėstytojais metu akcentuota, kad Programos sudarymo idėja grindžiama pagrindinėmis vadybos funkcijomis – planavimu, organizavimu, vadovavimu, kontrole, – tačiau Programos sandara to neatspindi. Programos apraše teigiama, kad studentai turi išklaudyti privalomų dalykų „kamieną“ (grindžiama Manchesterio universiteto (Didžioji Britanija) siūlomu modeliu), tačiau Programoje nėra pateikiamos pagrindinės vadybos mokslo idėjos, neatspindimas mokslo turinys, t. y., nėra Vadybos (ar Vadybos pagrindų) dalyko. Jau minėta, kad dalykas „Įvadas į vadybos studijas“ akivaizdžiai to nepateikia. Verta atkreipti dėmesį į faktą, kad studijuodami pagrindų modulius studentai įgyja „<...> ir dizaino žinių“ (Programos aprašo 22 psl.). Galbūt tai tik vartojamos terminijos problema, kitu atveju kyla klausimas kaip tai siejasi su Programa?

Vertingas dalykas, leidžiantis integruoti studijų metu įgytas studentų žinias ir gebėjimus, yra *Produkto vystymo projekto* (toliau – PVP) *modulis*, kurį studijuojat kuriami inovatyvūs produktai, mokomasi iniciatyviai reaguoti į rinkos poreikius. Anot Programos aprašo autorių, “PVP sudaro sąlygas tarpdisciplininėms studentų grupėms pritaikyti teoriją praktikoje ir įgyvendinti idėjas kuriant inovacijas, dirbant su verslo ir viešojo sektoriaus atstovais”. PVP yra specializacijos modulis, kaip bus suformuotos tarpdisciplininės studentų grupės, nėra paaiškinta, taip pat nedetalizuota, kaip bus kuriami inovatyvūs produktai neturint bazinių inovacijų vadybos žinių. Be to, viena iš sąlygų – būti išklausius *Darnaus vystymosi* alternatyvų dalyką, taigi jeigu pirmame semestre studentas šio dalyko nepasirinko, jis jau negali turėti ir PVP modulio. Pažymėtina, kad PVP modulyje numatytas studentų grupinis darbas, kas padeda ugdyti ypač svarbius komandinio darbo ir kitus bendradarbiavimo gebėjimus, tačiau nėra pateikta studentų individualaus indėlio į grupinį darbą vertinimo tvarka, ir kaip apskritai vertinamas grupės darbas.

Programos rengėjai nepateikė informacijos, ar Programos turinys atitinka naujausius mokslo, meno ar technologijų pasiekimus.

Programos struktūra siekiama užtikrinti studijų žinių, gebėjimų ir Programos siekiamų studijų rezultatų sąsają sistemą. Dalykų studijų rezultatai ne visais atvejais yra susieti su Programos studijų rezultatais, numatyta laiko apimtis jiems pasiekti yra pakankama. Taip pat pastebėti tokie tobulintini dalykai: a) 5 lentelėje pateikti dalykai ne visai atitinka 2 lentelės dalykus, t.y. neaišku, koks dalykas iš tiesų dėstomas *Kokybės valdymo metodai* ar *Kokybės valdymas gamyboje*; b) nedetalizuota, kaip bus užtikrinta, kad 80 proc. baigiamųjų projektų temų sprendžia organizacijų praktikoje aktualias problemas, c) kaip studijų metodas dalykų aprašuose nurodoma paskaita, tačiau tai yra studijų forma, „rekomenduojami skaitiniai“ taip pat nepriskirtini studijų metodams.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Po Programos rengėjų atliktų pataisymų, ekspertų nuomone, dalykų studijų rezultatai vis dar ne visada koreliuoja su Programos studijų rezultatais (pvz., dalykas *Darnus vystymasis*), dalykų turinys ne visada atitinka vadybos mokslo turinį ir principus (pvz., kaip tema „Koks yra dizaino vaidmuo nuolatos kintančiame ir besivystančiame pasaulyje?“ siejasi su vadybos mokslu?). Studijų dalykų aprašai yra bendro pobūdžio, kai kurių dalykų temos dubliuojasi (pvz., dalykų *Verslo statistikos* ir *Socialinių tyrimų metodų*). Nėra detalizuota ir studentų individualaus indėlio į grupinį darbą vertinimo tvarka. Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, pateikta informacija apie Programos turinio atitikimą naujausiems mokslo, meno ar technologijų pasiekimams, taip pat pakoreguotos klaidos, susijusios su dalykų pavadinimų painiojimu. Tačiau lieka neaišku, kaip bus užtikrinta, kad 80 proc. baigiamųjų projektų temų turėtų spręsti organizacijų praktikoje

aktualias problemas. Tobulintini dalykų aprašuose pateikti studijų metodai (paskaita yra studijų forma, ne metodas, studijų metodas „darbo vizitas“ nekorektiškai suformuluotas).

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: Vertingas dalykas, leidžiantis integruoti studijų metus įgytaus studentų žinias ir gebėjimus, yra modulis „Produkto vystymo projektas“.

Silpnybės: Dalykų studijų rezultatai ne visada koreliuoja su Programos studijų rezultatais, dalykų turinys ne visada atitinka vadybos mokslo turinį ir principus. Studijų dalykų aprašai yra bendro pobūdžio, kai kurių dalykų temos dubliuojasi. Nėra pateikta studentų individualaus indėlio į grupinį darbą vertinimo tvarka. Nepateikta informacija, kaip bus užtikrinta, kad 80 proc. baigiamųjų projektų temų sprendžia organizacijų praktikoje aktualias problemas. Tobulintini dalykų aprašuose pateikti studijų metodai.

2.3. Personalas

Programos aprašo 32 psl. teigiama, kad Programai vykdyti bus pasitelkta 23 dėstytojai: 4 profesoriai, 11 docentų, 8 lektoriai; 18 iš jų – mokslo daktarai (75 proc.). Tai rodo, kad dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti: Programą ketina realizuoti įvairių sričių specialistai; Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka formaliuosius Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus dėstytojų kvalifikacijai.

Kartu reikia atkreipti dėmesį, kad Programos aprašo tekstas, kuriame charakterizuojamas kiekvienas dėstytojas (žr. 4.2 skyrių „Personalo kompetencijos pagrindimas“) ir dėstytojų gyvenimo aprašymai (žr. dokumentą 2 priedas „Dėstytojų gyvenimo aprašymai“) yra bendro pobūdžio, tinkantys ir kitoms studijų programoms, tekstas ir dėstytojų gyvenimo aprašymai atspindi jų dalyvavimą bet kokiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, tačiau trūksta akcento į specializuotus ir reikalingus dėstomam dalykui. Programos aprašo 4.2 skyriuje pateikiama bendra dėstytojo kaip mokslininko ir tyrėjo charakteristika, įvairūs kiti pagiriantys dėstytoją dalykai, o po to tiesiog konstatuojama, ką jis dėstys. Ekspertų nuomone, Programos apraše turėtų būti pateikta informacija, įrodanti, kodėl būtent šis dėstytojas labiausiai tinka dėstyti jam pavestą dalyką. Neretai charakterizuojant dėstytoją pateikiama informacija apie jo kvalifikaciją ir patyrimą, nesusijusi su jam dėstyti numatomu dalyku (tokių prieštaravimų pavyzdžiai: informacija apie dėstytojus (žr. 32, 33, 36 psl. ir t.t.) Tokio pat pobūdžio yra ir informacija apie dalyvavimą moksliniuose tyrimuose, projektuose. Pateiktas 37 psl. projektų sąrašas bei informacija gyvenimo aprašymuose taip pat nėra tiesiogiai susieta su Programos studijų rezultatais. Tad tenka konstatuoti, kad toks informacijos pateikimas neatitinka SKVC Metodikos

reikalavimų 61.4. punkto, ir nepagrindžia, kodėl vieną ar kitą programos dalyką pavesta dėstyti būtent šiam dėstytojui, kad numatomų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama būtent jiems priskirtiems numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Tas pats pasakytina ir apie dėstytojų parengtus straipsnius ir kitą informaciją, kuria pagrindžiama dėstytojų kvalifikacija ketinamos vykdyti studijų programos srityje. Pažymėtina, kad pagal gyvenimo aprašymuose pateikiamus faktus ekspertai negali įvertinti, ar numatomo Programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai yra tiesiogiai susiję su analizuojama programa, nes dėstytojų gyvenimo aprašymai, pateikiamos publikacijos, dalyvavimas projektuose, nesusietas su būtent šioje programoje dėstomais dalykais, jų dėstomų dalykų studijų rezultatais.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, yra papildyta Programos aprašo 60 pastraipa, kurioje pateikiama 8 lentelė „Dėstomų studijų dalykų, ketinamoje vykdyti studijų programoje sąsaja su dėstytojų kvalifikacija, moksliniais tyrimais“, kuri teigiama, kad iliustruoja *dėstytojų kvalifikaciją ketinamos vykdyti studijų programos srityje ir atspindi programos dalykų ir juos dėstančių dėstytojų kvalifikacijos dėstyti nurodytą dalyką sąsajas*. Lentelėje pateikta informacija padidina aiškumą, bet tenka pastebėti, kad 8 lentelėje ne visų dėstytojų kvalifikacijos apibūdinimas yra susietas su numatomu dėstyti dalyku. Programos aprašo tekstas, kuriame charakterizuojamas kiekvienas dėstytojas (žr. 4.2 skyrių „Personalo kompetencijos pagrindimas“), jo akademinė, mokslinė ir projektinė patirtis, taip pat dėstytojų gyvenimo aprašymai (žr. dokumentą 2 priedas „Dėstytojų gyvenimo aprašymai“) liko nepakoreguoti, tad, ekspertų nuomone, Programos apraše pateikta informacija, nepilnai įrodo, kodėl būtent šis dėstytojas labiausiai tinka dėstyti jam pavestą dalyką.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: Programai vykdyti numatomas pasitelkti personalas atitinka formalius LR teisės aktų reikalavimus dėstytojų kvalifikacijai.

Silpnybės: Programos apraše pateikta informacija apie dėstytojų kvalifikaciją, mokslinius tyrimus ir kt. dažniausiai yra pagiriamąjo pobūdžio ir ne visada susietas su dėstytojo vaidmeniu būtent šioje studijų programoje. Dėstytojų gyvenimo aprašymai neatskleidžia dėstytojų pasiruošimo dėstyti šioje studijų programoje jiems numatomus dalykus.

2.4. Materialieji ištekliai

Programos aprašo tekstas įrodo bei ekspertų vizitas į KTU PTVF patvirtino, kad Programai skirti materialieji ištekliai yra tinkami ir pakankami: Programai vykdyti pakanka gerai įrengtų auditorijų, jos tinka įvairių formų veikloms: paskaitoms, srautinėms paskaitoms, praktiniams užsiėmimams, savarankiškoms studijoms. Auditorijų ir vietų skaičius Programai realizuoti yra pakankamas (žr. Programos aprašo 8 lentelę, 39 psl.).

Studijų kokybei užtikrinti ir Programos apraše numatytiems studijų metodams taikyti auditorijos aprūpintos stacionariais arba nešiojamais multimedia projektoriais, įrengtos kompiuterizuotos auditorijos su licenzijuota kompiuterine ir programine įranga, kuri nuolat atnaujinama, įdiegta ir naudojama virtualaus mokymosi aplinka MOODLE ir t.t.

Praktinio mokymo bazė - specializuota imitacinės įmonės laboratorija - yra tinkama, moderni ir padeda ugdyti praktinio darbo įgūdžius. Ekspertams vizito metu buvo išsamiai parodytos šios ir kitų laboratorijų galimybės.

Pagirtina, kad KTU PTVF stengiamasi sudaryti studentams kuo geresnes ir palankesnes sąlygas ne tik studijoms auditorijose, bet ir savarankiškam darbui grupėse, sukūrus jaukias erdves neformaliai bendravimui (pvz., minkštasuoliai koridoriuose, erdvės bibliotekoje ir pan.).

Siekiant didinti mokymosi ir metodinių išteklių prieinamumą, KTU PTVF biblioteka nuolat papildoma naujais metodiniais ištekliais (vadovėliais, knygomis, periodika, duomenų bazėmis). Tačiau vėlgi atkreiptinas dėmesys, kad Programos apraše pateikta informacija gan dažnai yra bendro pobūdžio, nesusieta su būtent šia ketinama vykdyti studijų programa, jos dalykais. Štai 9 (40 pusl.) ir 10 (41 pusl.) lentelėse pateikti duomenys nėra susieti su Programos studijų dalykais (moduliais) kaip ir 84 punkte (43-45 pusl.) pateiktas studijų literatūros sąrašas. Programos aprašo 89-92 punktuose pateikta informacija apie bibliotekos fondus ir jų atnaujinimą taip pat neatskleidžia situacijos, susijusios su ketinama vykdyti studijų programa. Vizito metu, susipažinus su bibliotekos fondais, atrodo, kad Programa yra aprūpinta metodiniais ištekliais, tad reiktų juos nurodyti. Programos aprašo 3 priede „Perspektyvinis materialiosios bazės gerinimo planas“ pateikta informacija taip pat yra bendro pobūdžio, nesusieta su ketinamos vykdyti studijų programos dalykais (moduliais) ar studijų rezultatais.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, Programos apraše pateikta informacija apie materialiuosius išteklius yra sukonkretinta: 10 lentelėje pateikti duomenys dabar susieti su Programos studijų dalykais. Programos aprašo 93, 96, 97, 98, 99 pastraipose pateikiama

papildoma kiekybinė informacija apie KTU PTVF bibliotekos fondus ir jų atnaujinimą sukonkretinta ir susieta su situacija ketinamos vykdyti programos studijų krypčių grupėje. Tai padidina aiškumą, bet nepilnai atskleidžia Programos dalykų aprūpinimo pakankamumo nauja studijų literatūra. Programos aprašo 87 pastraipoje pateikiamas dėstytojų parengtas studijų literatūros sąrašas liko nesusietas su Programos dalykais.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: Materialieji ištekliai yra tinkami ir pakankami: tinkamos patalpos, stipri praktinių įgūdžių ugdymo bazė.

Silpnybės: Programos apraše pateikta informacija nepakankamai susieta su Programos dalykais ir studijų rezultatais.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Programos apraše pateikta informacija (psl. 48-49) įrodo, kad priėmimo į Programą reikalavimai atitinka teisės aktų reikalavimus ir yra pagrįsti: priėmimas vyks centralizuotai per Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti sistemą (LAMA BPO), vadovaujantis Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendraisiais nuostatais ir Kauno technologijos universiteto studentų priėmimo taisyklėmis. Konkursinis balas visiems ketinantiems rinktis studijas KTU PTVF abiturientams turi būti ne žemesnis nei 5,4 balai. Konkursinį balą sudaro pirmasis (pagrindinis) dalykas: matematika – 0,4 (svertinis koeficientas), antrasis dalykas – istorija, arba informacinės technologijos, arba geografija – 0,2 (svertinis koeficientas), trečiojo dalyko svertinis koeficientas – 0,2 – privalomas anglų kalbos mokėjimo lygis \geq B2 bei lietuvių kalbos ir literatūros arba kito ketvirtojo dalyko svertinis koeficientas – 0,2 (svertinis koeficientas).

Programos aprašo 17 lentelėje (50 psl.) nurodyti numatomi taikyti studijų metodai yra labai įvairūs. Jie apima tradicinius ir šiuolaikinius studijų metodus, tokius kaip atvejo analizė, koncepcijų žemėlapis, dizainu grįstas mąstymas ir kt. Atsižvelgiant į pateikiamą informaciją bei remiantis informacija, gauta susitikimo su numatomais Programos dėstytojais metu, buvo pastebėta, jog inovatyvūs studijų metodai papildė jau tradiciniais tapusius studijų metodus, bet jų įvardijimas neatskleidžia, kaip konkrečiai vieno ar kito inovatyvaus metodo taikymas, pvz.: dizainu grįstas mąstymas, tiesiogiai prisidės prie studijų rezultatų siekimo. Ekspertų nuomone, inovatyvaus metodo pritaikymo pavyzdys paaiškintų, kaip konkretus metodas padeda siekti numatytų studijų rezultatų. Programos apraše pateiktoje formoje (17 lentelė) mokymo(si) metodai yra pateikiami suvestinės forma, detalai paaiškinant, kurie metodai bus taikomi

konkrečiame Programos dalyke. Kadangi suvestinė neatspindi metodų prioritetingos tvarkos bei svarbos kiekvieno dalyko rezultatų pasiekimui, kyla abejonės, ar visi įvardyti metodai yra reikalingi dalyko studijų rezultatams pasiekti.

Programos apraše (51 psl.) išvardijami studijų pasiekimų vertinimo metodai yra įvairūs: studento pasiekti studijų rezultatai baigus dalyką vertinami priskiriant juos studijų pasiekimų lygmeniui; skiriami trys pasiekimų lygmenys: puikus, tipinis ir slenkstinis. KTU PTVF taikoma dešimtbalė, kaupiamoji kokybinė studentų pasiekimų vertinimo sistema. Studentų pasiekimų vertinimas priklauso nuo dalyke naudojamų metodų. KTU PTVF taikomi vertinimo metodai: individualus darbas, kolokviumas, egzaminas, projekto ataskaita, žodinis iliustruotas pranešimas, grupinis darbas, probleminių sprendimų užduotis, savęs įsivertinimas, kolegų įvertinimas, praktikos ataskaita, esė, mokslinio straipsnio (teksto) analizė ir kita. Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama.

KU PTVF yra taikoma akademinė, finansinė ir socialinė parama studentams. Programos apraše (psl. 53 – 56) detaliai pristatoma, kaip teikiama akademinė bei socialinė parama, minimos finansinės stipendijos studentams, skiriamos už tikslingą Universitetą reprezentuojančią veiklą, teikiama Universiteto talento stipendija. Apraše taip pat paminėta, jog studijų mokesčių ir paramos klausimais studentus informuoja studijų prodekanas bei studijų biuro darbuotojai. Ekspertai pasigedo detalesnės informacijos, susijusios su finansine lengvata studentams. Būtų tikslinga nurodyti, ar studentams yra leidžiama studijų įmokas mokėti dalimis, ar gali būti atidedamas mokėjimo terminas, ar išimties tvarka studentai gali būti atleidžiami nuo mokesčio už studijas ir pan.

Studentų interesams atstovauja KTU studentų atstovybė, PTVF padalinys. Studentų atstovai yra įtraukiami į fakulteto tarybos veiklą, sprendžiant studentų stipendijų skirstymo klausimus, apgyvendinimo klausimus; jie aktyviai skatina bendruomeniškumą, organizuodami įvairius kultūrinius, akademinis ir sporto renginius, įsitraukia į akademinę veiklą, vykdant apklausas studentus dominančiais klausimais.

Programos apraše ekspertai pasigedo informacijos apie ketinamos vykdyti programos studentų galimybes dalyvauti tarptautinėse mainų programose.

Studijų medžiaga yra pateikiama ir prieinama naudojantis MOODLE elektronine aplinka. Joje atsispindi ir pasiekimų vertinimas, sudarytos sąlygos kontaktuoti su dėstytojais, vykdyti numatytus atsiskaitymus.

Programos apraše (psl. 54) teigiama, kad studentai turi galimybę dalyvauti Universitete veikiančiose 25-iose organizacijose, dvidešimties sporto šakų rinktinių ir septynių meno kolektyvų veiklose. Tačiau lieka neaišku, kiek iš paminėtų veiklų studentai gali rinktis Panevėžyje. KTU PTVF yra sudarytos sąlygos pagal poreikį naudotis nemokamomis psichologo paslaugomis. Studentų patogumui yra sukurta ir veikia kapeliono tarnyba.

Programos apraše (psl. 55-56) pateikti informacija įrodo, kad KTU PTVF numatytos nesąžiningo studijavimo, diskriminavimo prevencijos ir apeliavimo priemonės yra aiškios ir skaidrios. KTU PTVF studentai, pasirašydami studijų sutartį ir akademinio sąžiningumo deklaraciją, įsipareigoja laikytis akademinės drausmės, Akademinės etikos kodekso ir kituose universiteto vidaus teisės aktuose nustatytos tvarkos, savarankiškai ir sąžiningai atlikti užduotis; studentų semestro rašto darbai yra tikrinami, naudojant sutapties patikrą, kuri yra atliekama virtualioje dalyko mokymosi aplinkoje MOODLE. Taip pat naudojamos elektroninės sutapties atpažinimo bei interneto paieškos sistemos. Baigiamieji projektai lietuvių kalba tikrinami elektrone sutapties atpažinimo sistema ESAS. Akademiniam sąžiningumui užtikrinti naudojamos ir kitos prevencinės priemonės: identifikacija pateikiant asmens tapatybės kortelę, vykdoma egzaminų stebėtojų programa, vykdomas nuolatinis egzamino užduočių atnaujinimo procesas, atsiskaitymai organizuojami naudojantis kompiuteriu. Studentams yra sudarytos galimybės teikti apeliacijas dėl semestro darbo ar galutinio egzamino įvertinimo, jei vertinant buvo nusižengta akademinėi etikai ar procedūroms. Tai padaryti apeliuojantysis gali per 3 darbo dienas po įvertinimo paskelbimo.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas dėl Programos apraše pateikiamų studijų metodų sąsajos ir svarbos studijų rezultatams pasiekti, Programos apraše informacija apie taikomų metodų ryšį su studijų programos rezultatais yra sukonkretinta ir pateikta. Programos rengėjai, atsižvelgę į pastabas, pagrindė siūlomų metodų reikalingumą, kurie leidžia ne tik įvertinti teorines žinias, iliustruoti jas praktiniuose užsiėmimuose, bet ir ugdyti atitinkamas kompetencijas, apibrėžtas studijų rezultatuose.

Atsižvelgiant į ekspertų pateiktas rekomendacijas, Programos apraše informacija apie galimą finansinę pagalbą studentams yra detalizuota: KTU studijų įmokų mokėjimo ir grąžinimo tvarkos apraše pateikiama informacija atskleidžia, jog studentams yra sudarytos sąlygos už studijas mokėti dalimis, pateikus prašymą dėl paskolos studijų įmokai sumokėti, gali būti atidėtas visos arba dalies studijų įmokos mokėjimas, kai už studentą moka juridinis asmuo, yra sudaroma trišalė sutartis ir mokėjimas yra atliekamas pagal pateiktą išankstinę sąskaitą, universitete studijuojančiam pažangiam, aktyviai sportuojančiam, universitetą atstovaujančiam ir

garsinančiam studentui už pasiekimus ar dekanų sprendimu studijų įmoka gali būti sumažinta iki 100 procentų.

Taip pat atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, Programos aprašas yra papildytas informacija apie studentų galimybes naudotis tarptautinėmis mainų programomis: Programos apraše, VI dalyje yra pateikiama informacija apie studentų galimybes dalyvauti tarptautinių mainų programose: Erasmus+ bei pagal KTU pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su universitetais partneriais iš tokių užsienio šalių kaip Kanada, Meksika, Pietų Korėja, Gruzija, Kinija, Taivanas ir kt. Studentams taip pat pagal poreikį fakulteto studentai gali pasinaudoti ir kitų KTU fakultetų laisvomis, po atrankos likusiomis studijų vietomis.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: Programoje numatoma naudoti daug šiuolaikinių aktyvaus mokymo metodų, kurie motyvuoja studentus. Studentams yra sudarytos sąlygos rinktis skirtingus užsiėmimus po paskaitų. Fakulteto studentų interesus atstovauja studentų atstovai įvairiuose Universiteto valdymo lygmenyse. Veikia suformuotas KTU studentų atstovybės padalinys Panevėžio fakultete, kuris yra tiesiogiai atsakingas už tolygų studentų įtraukimą ir jų interesų atstovavimą visais studijų ir studijų aplinkos gerinimo klausimais.

2.6. Programos vadyba

Programos apraše (psl. 57-61) aiškiai ir gan konkrečiai aprašyti KTU PTVF studijų kokybės politikos principai ir ketinamos vykdyti studijų programos vadybos nuostatos ir priemonės. Pateikta informacija įtikina, jog ketinamos vykdyti programos kokybė bus stebima, vertinama ir nuolat tobulinama, įtraukiant visas studijų programos interesų grupes. Vizito metu susitikimų su administracija, Programos rengėjais, numatomais dėstytojais ir socialiniais partneriais metu paaiškėjo, kad iš esmės visi suinteresuotieji asmenys žino KTU PTVF studijų programos vadybos principus ir priemones. Visi susitikimų dalyviai ypatingai pabrėžė Programos atsiradimo svarbą bei būtinumą regiono poreikiams atliepti.

Vizito metu taip pat paaiškėjo, kad KTU PTVF kolektyvas suinteresuotas kokybiškai vykdyti studijas, tačiau Programos apraše pasigesta informacijos apie ketinamos vykdyti studijų programos komiteto sudėtį, komiteto narių atrankos ir skyrimo kriterijus.

Programos apraše įvardijama visa eilė numatomų Programos kokybės užtikrinimo priemonių: reguliarūs studijų programos komiteto susitikimai, organizuojant, renkant ir vertinant studentų bei socialinių partnerių nuomones apie studijų bei dalykų kokybę; dėstytojų ir studentų

diskusijos apie kokybę bei pokyčius studijų programoje; atviri studijų programų komitetų posėdžiai; esamų ir užsakomų dalykų atestacijos tvarka ir terminai. Programos aprašas ir vizito metu pateikta informacija įtikina, kad visos ketinamos vykdyti studijų Programos kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.

Į Programos rengimo procesą buvo įtraukti socialiniai partneriai. Ypač pagirtinas pastebėtas vizito metu ryšys tarp fakulteto socialinių partnerių bei administracijos, kurio dėka socialinių partnerių įsitraukimas į Programos rengimo procesus atrodo yra labai aktyvus, tad tikėtina, jog tai turės įtakos Programos kokybei, rengiant vadybos specialistus darbo rinkai.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas Programos aprašas papildytas pastraipomis, atskleidžiančiomis Studijų programos komiteto narių - tame tarpe ir studentų atstovo - atrankos ir skyrimo kriterijus ir procedūrą.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: KTU PTVF yra sukurta tinkama studijų programos kokybės užtikrinimo sistema, užtikrinanti, kad bus naudojamos įvairios programos priežiūros ir studijų kokybės kontrolės priemonės, įtraukiant studentus ir socialinius partnerius. Stiprus ryšys tarp fakulteto administracijos bei socialinių partnerių - didelis privalumas, užtikrinant studijų programos kokybę bei institucijos bendruomeniškumo stiprinimą.

III. REKOMENDACIJOS

REKOMENDACIJOS, Į KURIAS BŪTINA ATSIŽVELGTI PER 10 DIENŲ:

3.1. Būtina koreguoti Programos tikslą, aiškiau atskleidžiant jo sąsajas su Programos turiniu. Pataisyti Programos studijų rezultatų formuluotes, pateikiant kontekstą. Koreguoti Programoje vartojamus terminus. Pataisyti Programos turinį, kad jis visiškai derėtų su Programos tikslais ir siekiamais studijų rezultatais. Suderinti Programos pavadinimą su Programos turiniu. **(Atsižvelgta iš dalies)**

3.2. Patobulinti studijų dalykų (modulių) aprašus ir Programos apraše pateikiamą informaciją, užtikrinant kad dalykų (modulių) rezultatai koreliuotų su Programos studijų rezultatais, o dalykų (modulių) turinys atitiktų vadybos mokslo turinį ir principus. Pateikti informaciją apie Programos turinio atitikimą naujausiems mokslo, meno ar technologijų pasiekimams. Ištaisyti klaidas, susijusias su dalykų pavadinimų painiojimu. **(Atsižvelgta iš dalies)**

3.3. Reikalinga Programos apraše pateikiamą informaciją apie dėstytojų kvalifikaciją, mokslinius tyrimus ir kt. metodikoje reikalaujamus dalykus, susieti su jiems numatytais dėstyti studijų dalykais ir studijų rezultatais ketinamoje vykdyti studijų programoje. **(Atsižvelgta iš dalies)**

3.4. Programos apraše reikalinga sukonkretinti tekstą apie materialiuosius ir bibliotekos išteklius, susiejant su ketinamos vykdyti studijų programos aprūpinimu. **(Atsižvelgta iš dalies)**

3.5. Rekomenduojame Programos apraše atskleisti studijų metodų svarbą studijų programos rezultatams pasiekti. **(Atsižvelgta pilnai)**

3.6. Rekomenduojame Programos apraše pateikti informaciją apie KTU PTVF finansinę paramą studentams, nesusijusią su stipendijomis, apie studentų galimybes dalyvauti tarptautinėse mainų programose. **(Atsižvelgta pilnai)**

REKOMENDACIJOS PROGRAMOS TOBULINIMUI JOS VYKDYMO EIGOJE:

3.7. Tenka pastebėti, kad programos apraše ir prieduose ne visai tiksliai naudojami terminai „studijų dalykas“ ir „studijų modulis“. Vadovaujantis Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų apraše pateikta sąvoka, modulis - iš kelių turinio požiūriu susijusių dalykų sudaryta studijų programos dalis, turinti apibrėžtą tikslą ir orientuota į tam tikrus studento gebėjimus; mažiausia galima modulio apimtis – 10 kreditų. Pagal

ši apibrėžimą ketinamoje vykdyti studijų programoje yra tik vienas modulis, tad reiktų teisingai naudoti terminus.

3.8. Studijų dalykų (modulių) aprašuose pateikti studentų individualaus indėlio į grupinį darbą vertinimo tvarką. Tobulinti dalykų (modulių) aprašuose pateikti studijų metodai, nurodant studijų metodus, o ne formą ar darbų pobūdį.

3.9. Reiktų koreguoti dėstytojų gyvenimo aprašymų turinį, kad jie atskleistų dėstytojų pasirošimą vykdyti būtent šią studijų programą.

3.10. Pateikti informaciją apie ketinamos vykdyti programos komiteto sudėtį bei atstovų atrankos, skyrimo kriterijus, jų funkcijas studijų programos komiteto veikloje.

3.11 Atsižvelgiant į ketinamos vykdyti studijų programos komiteto narių funkcijas, įtraukti visas interesų grupes (ir studentus, ir socialinius partnerius) ne tik į studijų programos kokybės užtikrinimo procesus, bet ir į veiklas, susijusias su vertinimo ir akreditacijų procesais ateityje.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Kauno technologijos universiteto Panevėžio technologijų ir verslo fakulteto ketinama vykdyti studijų programa *Vadyba* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	2
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	15

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: prof. dr. Irena Bakanauskienė

Grupės nariai: prof. dr. Ilona Skačkauskienė

Eglė Seiliūtė-Žukauskienė (studentų atstovas)